

Lähettäjä: Kestävän kaavoituksen puolesta <kestavakaavoitus.inari@gmail.com>

Lähetetty: maanantai 15. tammikuuta 2024 20:21

Vastaanottaja: Tammela Reetta-Mari Inari <reetta-mari.tammela@inari.fi>; Inarin kunta Inarin kunta <inari@inari.fi>

Aihe: Kaunispään kaavasta päätöksentekijöille.

Hei toivomme että tämä mielipide Kaunispään kaava asiasta ehtisi vielä päätöksentekijöiden tietoon.

Yt. Kestävän kaavoituksen ja yhteisön kuulemisen puolesta-ryhmä.

Kaunispää kuuluu Saariselän vetovoimaisimpiin virkistätymiskohteisiin kuuluen valtakunnallisesti arvokkaiisiin maisema-alueisiin ja erottuen maisemassa kauas. Lisäksi Kaunispää on luontoarvoiltaan suojeltava ja muutoksille herkkä alue. Suunnitelmien mukainen lisärakentaminen Kaunispäälle olisi vain yrittäjän edun mukaista, mutta miten on laajentamishankkeen ekologisen ja sosiaalisen kestävyden laita?

Kaavoittaessa herkkään tunturialueeseen on turvattava luonnon monimuotoisuus ja huomioitava lajit jotka alueella elävät. Meidän on väistämättä myöskin ennakoitava ympäristömuutoksia, joita tunturialueisiin muun muassa ilmastonmuutoksen myötä kohdistuu. Ilmastonmuutoksen ennustettuja merkittävimpiä vaikutuksia tunturiluonnossa ovat metsänrajavyöhykkeen siirtyminen ja sen myötä tunturipaljakan väheneminen.

Kyseessä on hyvin eroosioherkkä alue niin maaperän kuin kasvillisuudenkin osalta. Lisärakentaminen näin eroosioherkälle alueelle aiheuttaisi luontokatoa ja vaarantaisi osaltaan esimerkiksi harvinaisen kesäkurmitsan ilmentymisen ja pesinnän Kaunispäällä. Uusien alueiden valtaamisen sijasta ihmisten käyttöön tulisi suunnitelmissa ottaa huomioon tekojen vastuullisuus ja kestävyys.

Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas maisema-alue: Kaunispään tunturimaisemat (YM/2021/70). Tämä tulee huomioida voimakkaammin suunnitelmissa ja päätyä kaavoituksessa ratkaisuun, jolla on maisemallisesti vähemmän vaikutusta niin kauko- kuin lähimaisemaan. Valosaasteen määrää pitää minimoida ja ohjata kaavoituksella vahvemmin. Hammastunturiin päin on jatkossakin turvattava enemmän pimeyttä kuin valosaastetta, palvelen myös tulevaisuuden revontulimatkailijoita. Valosaaste on yksi nopeimmin ja laajimmalle levinneistä saasteen muodoista Suomessa ja globaalisti. Suunnitteilla olevalla lisärakentamisella olisi heikentävä vaikutus koko Suomen ja Euroopankin tasolla varsinaisiin pimeän taivaan alueisiin. Erämaisen luonnon, mukaan lukien pimeän taivaan, kokeminen ovat harvinaisuuksia koko maailman mittapuussa, ja niiden arvo tulee tulevaisuudessa vain nousemaan. Miksi laskea siis Kaunispään ainutlaatuisen ympäristön arvoja rakentamalla matkailun aiheuttamassa kuumeessa, kun rakentamista voitaisiin ohjata ympäristövaikutuksiltaan vähäisemmälle alueelle?

Entä millä tavalla Ylämajanpolun suunnitelmat ovat linjassa rakentamista ohjaavan kaavoituksen kanssa? Ehdotetun Lapin maakuntakaavan 2040 mukaan "rakennuksia tai muita huomattavia rakenteita ei tule suunnitella sijoitettavaksi maisemallisesti aroille paikoille", perusteluina mm. niiden tärkeys niin paikallisille asukkaille kuin matkailijoille. Lisäksi "...tulisi välttää paikkoja, joissa rakennus eniten muuttaa maisemaa tai jotka ovat tärkeitä yleisen virkistykseen kannalta. Lakialueet ovat maisemallisesti herkkiä alueita...". Maakuntakaavan perusteella näkyvä lisärakentaminen Kaunispäälle ei siis näytä olevan perusteltua. Miten maakuntakaavan tavoitteista pidetään kiinni, ellei esimerkiksi Kaunispään ja sen ympäristön arvokasta luontoa suojellen?

Kaunispään laen alue tulisikin jo kaavoituksessa rauhoittaa lisärakentamisesta sekä mahdolliselta valosaasteen lisääntymiseltä. Myös Kaunispään länsi- ja pohjoispuoli tulisi säästää rakentamiselta. Matkailurakentamista on ohjattava jo rakennetulle kaistaleelle, eikä sen pidä antaa levitä tunturin sivuille enempää: nykyisten rakennusten alapuolelle mahtuu rakennuksia. Kaunispään hotellit ovat jo nykyisellään perinteisen rakennusrajan yläpuolella, ja tällä on ollut merkittäviä vaikutuksia muun muassa maisemaan. Lisäksi poronhoidon toiminta- ja

kehittämisedellytykset tulee turvata alueen suunnittelussa ja käytössä, sillä Kaunispään seutu on edelleen Ivalon paliskunnan tärkeää ympärivuotista poronhoitoaluetta ja porojen vapaa kulku alueella turvattava. Myös ELY-keskuksen lausunnot on otettava vakavasti niin luontoarvojen, maisema-alueen vaikutuksen kuin maaperän ja kasvillisuuden eroosion kannalta.

Lapin maakuntakaava sanoo: "Maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaat luonnonympäristöt, arvokkaat maisema-alueet ja rakennetut kulttuuriympäristöt sekä kiinnitettävä erityistä huomiota rakennetun ympäristön laatuun. Maisemallisesti herkillä alueilla, kuten tunturialueilla, jokien ja järvien rannoilla sekä pääteiden, matkailukeskusten, retkeilyreittien ja taajamien läheisissä metsissä eri käsittelytoimenpiteet on suunniteltava huolellisesti ottaen huomioon maiseman ominaispiirteet ja pyrittävä välttämään suuria muutoksia."

Ystävällisin terveisin Kestävän kaavoituksen ja yhteisön kuulemisen puolesta-ryhmä.